

Biblical Hebrew, Modern Hebrew Overlap, Differences and their Implications on Teaching in Day Schools

Rahel Halabe

Key Words: Hebrew, Biblical Hebrew/ Modern Hebrew in Day School

Students in Jewish day school study Modern Hebrew as well as Biblical stories and other classical texts. These subjects are often taught by different instructors with little coordination between the two. This is unfortunate, as the similarities and differences between Biblical and Modern Hebrew may have significant implications on teaching and learning – the two subjects can support each other, but also pose challenges. Teachers' awareness of these similarities and differences is important, not only for deepening their own knowledge and enrichment, but also to help them prioritize the grammar and vocabulary they are about to impart in both subjects.

The issue of reciprocal relations between teaching Modern Hebrew and the exposure to Biblical Hebrew, when teaching Bible in Jewish day schools, has not received much attention. Research on the teaching of the Bible in Diasporic day schools, even when focused on the language component of it, does not discuss the coordination (or lack thereof), between Hebrew classes and Bible classes (Hassenfeld, 2018) ,(Pinsky-Greenberg, 2016) ¹. Only Shlomo Haramati's work, which concentrates on the examination of vocabulary, thoroughly addresses the subject (1983, הרמת,י). I will discuss this contribution further below. Due to this lack of existing scholarship, I do not wish to make decisive hypotheses or derive firm conclusions, but rather start a debate, make suggestions, and call for the experiments that would be needed to answer the question: Would calculated coordination between these two study subjects bring better results?

To this end, I will first discuss the biblical verb in the context of studying Modern Hebrew in parallel. I will continue with the benefit that can be derived from the overlap between Biblical and Modern Hebrew in the most frequently used vocabulary. On top of that, attention will be drawn to the need for updated Hebrew frequency lists intended for schools.

---

¹ As I did not find research specifically dealing with this question, I had to rely on information I informally gleaned from conversations through the years with Hebrew teachers in the Diaspora, as well as on feedback to my inquiry at the online international Hebrew teachers forum at the [Mofet institute](#)

The Biblical Verb System

The verb forms in Modern Hebrew are almost identical to those of Biblical Hebrew². One would expect, therefore, that it would be easier for learners of Modern Hebrew to read Biblical passages. But this is not necessarily the case. In day school Modern Hebrew classes, the order in which the verb is taught, and even the order in which students are exposed to it, is determined by two considerations: frequency of the form, and its perceived difficulty. Students first learn the present tense (קוֹטֵל) and the infinitive (לְקַטֵּל), and then the past tense (קָטַל). Only much later they learn the future tense (יִקְטֹל), (which in today's Hebrew acts also as command). At the same time, in the Biblical passages that students are expected to read and study, the most frequently occurring verb form is קָטַל followed in frequency by קָטַלְתָּ. This way, if students in lower grades have not yet studied or even been exposed to forms for future and past tense in Modern Hebrew, they will encounter them for the first time when learning Torah. Moreover, Biblical Hebrew verb forms do not clearly reflect tenses as in Modern Hebrew. Therefore, even later in their studies when students are already familiar with these forms, they will not necessarily know which tenses they are depicting in the biblical stories they read. If we ask native Hebrew speakers, laypeople, (even many of the teachers in day school), what is the difference between Biblical and Modern Hebrew, the answer is most probably be, “*reversing vav*³ (וִ) (ההפיך). A *vav* preceding the verb, reverses the future (יִקְטֹל) into past, and past (קָטַל) into future”. This description though, does not reflect the many tenses/moods/aspects, which biblical יִקְטֹל and קָטַל forms may point to. In spite of this simplistic perception, native Hebrew speakers (unlike *learners* of Hebrew as an additional language), usually intuitively understand the right ‘tense’ in much of the biblical text. In the biblical text, the forms יִקְטֹל and קָטַל point to various points and segments on the time line, and to various moods and aspects, all at different frequencies. Here are some examples:

• יִקְטֹל

– וַיִּשְׁפֹּט שְׂמוּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל (שְׂמוּאֵל אֵז, טו)

– אֵז יָשִׁיר מֹשֶׁה (שְׂמוּת טו, א)

---

² mainly, except for:

- the discontinued use of the short (apocopated) prefix form (... וִירָא, וְתִשְׁלַךְ, וַיִּצְוּ, יְהִי ...)
- the discontinued use of the infinitive absolute (הַלּוֹךְ הַלְכוּ)
- the permission to replace the f. pl. (יִכְתְּבוּ, כְּתֹבָנָה, כְּתֹבָנָה) instead of the m.pl. (יִכְתְּבוּ, כְּתֹבוּ)

³ consecutive vav

Present (continuous) – ותפלת צדיקים ישמע (משלי טו, כט)

command – חג המצות תשמר (שמות כג, טו)

jussive – ישרצו המים שרץ נפש חיה (בראשית א, כ)

future – לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה (ישעיהו ב, ד)

The most common occurrence of this form is **ויקטל**, preceded with a *vav* of specific vocalization (different than the vocalization of the *conjunctive vav*). On its own, **יקטל** appears at a lower frequency. It points, as seen above, not only to the future, but to the past, present, command, and various subjunctives (what is willed, may happen, condition, blessing, curse, warning, and more). The *vav* of **ויקטל** then, does not just ‘reverse’ future tense into past tense as commonly perceived. Therefore, It would be better to present it to students as *vav past*⁴, depicting its main function, rather than the way it is usually presented as the *reversing vav*.

Let us look now at some examples for the use of **קטל** form:

• קטל

Present – קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת (בראשית כב, ב)

past – חלום חלמתי (בראשית מא, טו)

future – וישפט בין הגויים (ישעיהו ב, ד)

command – ואהבת את ה' אלהיך (דברים ו, ה)

condition – אם שמע תשמעו אל מצותי... ונתתי מטר ארצכם בעתו... (דברים יא, יג-יד)

jussive – ושמרו בני ישראל את השבת (שמות לא, טז)

קטל also, then, points mainly to the past, whereas **יקטל** has an array of possible interpretations (note that this time the *vav* preceding the form is identical to the *conjunctive vav* and its characteristic vocalization). This *conjunctive vav*, does not reverse the past tense only to the future tense. It also depicts the command, and the various subjunctives. It would be better, here too, not to present this *vav* of the **יקטל** as *reversing vav*, because its function is much wider than just reversing.

The admittedly simplistic model (appendix No.2), clearly illustrates the distribution of tenses (as well as moods and aspects) that the biblical **יקטל/קטל** forms may be interpreted as depicting. A

---

⁴ **Vav past** is a new term coined in my textbook *Hinneh*, to avoid the confusing array of commonly used terminology such as: וי, ההפוך, consecutive, conversive, reversing, etc.

large font represents high frequency, and vice versa. This model clearly shows not only that both forms point to similar ‘tenses’, but that in most occurrences both **ויקטל** and **קטל** point to the past. As I mentioned above, in spite of this fluidity of tenses, moods, and aspects in the Biblical verb system, native Hebrew speakers/readers are able to well ‘organize’ verbs found in a text along the timeline. It seems that in many cases they rely on context to make sense and understand

- what already happened – past
- what is happening, at the time that words are said, or text is composed/narrated – present
- what will happen or may happen – future, command, wish, blessing, curse, possibility, condition, indirect instruction and more.

In the first languages of most students attending diasporic Hebrew day schools (i.e., English, French, Spanish), the verb timeline is meticulously divided into various sections. In such languages there are usually clear form markers that point to the different points on the timeline: earlier past and later past, what will surely happen or is happening (tense), what *may* happen (modus), and even whether an action happens once, is repeated or continuous (aspect) etc. The ‘fluidity’ of the biblical verb system, therefore, may impose an additional difficulty in figuring out where on *their* own first language time-line the actions are being depicted.

How then can we overcome the two hindering issues?

- The different order in which the various verb forms are taught or given exposure in Modern and Bible classes
- The difference in interpreting ‘tenses’ in Modern versus Biblical Hebrew.

Let me suggest a few ideas **In Hebrew Class:**

- Good familiarity with common verbs in Modern Hebrew should be fostered, as many of them are also frequently occurring in the Bible (more about this will be discussed below).

Consequently, in their Bible class, students should practice identifying familiar verbs, that appear in the biblical text, even if they appear in forms not yet studied. Thus, for example, if in lower grades students have learned only the participle/present tense and the infinitive, e.i., **מְדַבֵּר/לְדַבֵּר** and they come across **וַיְדַבֵּר** or **דָּבַר**, they may still be able to guess the meaning of the verb, (albeit not the tense) by its root and similar sound.

- Expose students to the modern day past קטל and future יקטל Hebrew tenses, even before formally studying them.. Teachers (not students!) should use these forms in conversation, and students should be exposed to them in stories and songs. In lower grades it will be only exposure, with no expectation for production in speech or writing. Thus, when they come across the biblical occurrences of the same forms in Torah stories, they may not sound totally foreign. Such familiarity will not yet allow them to interpret the ‘tense’ in the biblical text. This issue will have to be dealt with further in the framework of the Torah class.

In Bible Class

- Students should be encouraged to give an educated *guess* of the ‘tense’ of the biblical verb, helped by context. Context is a most powerful element in understanding any text (Omaggio Hadley 2001).
- Even if students have not yet formally studied the Modern time past and future verb form in their Hebrew class, they should learn how to *identify* קטל/ויקטל in the text (the most common verb forms in the Bible), especially when they point to the past. To this end, students should learn (even in lower grades) how to identify:
  - the קטל suffixes
  - the קטל prefixes
  - as well as the specific (most common) vocalization of *vav-past*.

ויקטל		
Prefix Form -וּ Past for all stems & root groups		
וַיִּשַׁב	וַיִּשַׁב	וַיִּשַׁב
וַיִּשְׁקַח	וַיִּשְׁקַח	וַיִּשְׁקַח
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה

Prefix Form יקטל		Suffix Form קטל	
שָׁב	שָׁב	שָׁב	שָׁב
שָׁקַח	שָׁקַח	שָׁקַח	שָׁקַח
שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח
שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח
שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח
שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח
שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח
שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח
שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח
שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח	שָׁחַח

Such expectations may seem exaggerated. However, in the [Leshon Hatorah](#) method, conceived by Rabbi Widner for English speaking children in Haredi schools, the meaning of

frequently occurring prefixes and suffixes⁵ are imparted from a very young age. Students learn to identify the grammatical *persons* these prefixes/suffixes represent. [Leshon Hatorah](#) is no doubt a challenging program and would clearly not suit every framework, school and class, but it is intriguing and thought provoking. Even if not adopted in full, it would be worthwhile drawing some good ideas from it.

Vocabulary

What is the vocabulary we should impart to students who study both Modern Hebrew and Bible?

Before answering this, we should consider the questions:

- Are frequently occurring words in the Bible also frequently occurring in Modern Hebrew?
- To what extent can the common vocabulary acquired in Hebrew class, support the acquisition of biblical vocabulary, and vice versa?

Unlike the considerable differences between interpreting the ‘tense’ of the biblical verb versus the Modern Hebrew verb, the vocabulary of the two ‘Hebrews’ have significant overlap. Indeed, when we look at the most common verbs in the biblical text, we find that we are still *eating* and *drinking*, *seeing* and *hearing*, *getting up* and *standing*, *coming* and *going*, *loving* ... with exactly the same verbs as in Modern Hebrew⁶. When we look at the most common nouns in the biblical text, we find that in a *family*, we have a *father* and a *mother*, a *son* and a *daughter*, a *brother* and a *sister*; we live in a *house*, drink *water*, and eat *bread*, and count the *days*, *weeks*, *months* and *years* ... all with exactly the same nouns as in Modern Hebrew⁷. Also, we still use many of the same prepositions, with their full declension. Thus: ...בְּהֵא, בְּו, בְּה, בְּה, בְּה⁸, and so on and so forth are the same. There is no wonder, therefore, that despite the distance in time, educated native Hebrew speakers understand straightforward narrative (and even some poetic biblical texts) reasonably well. Certainly, they would not feel that they are reading a text in a different language⁹.

Possessive suffixes, among others⁵

⁶ More examples in Hebrew in appendix No. 2

⁷ More examples in Hebrew in appendix No. 3

⁸ As oppose to giving up in every day speech on noun declension and replacing ...ספרך with הספר שלי, הספר שלי, הספר שלך

⁹ See examples for common prepositions in appendix No. 4

⁹ ... and yes, this is in spite of the contrarians, who claim the opposite i.e., Gilad Zuckermann

Still, some caution is warranted. Within the common vocabulary, there are slight or even significant differences between Biblical and Modern Hebrew at times – the meaning may be identical, partial or totally different. For example, among the verbs *שמע* is not only *hear* as today, but also *hearken, understand*; *ישב* is not only *sit*, but also *reside, settle down*; *קנה* is not only *buy*, but also *create*. Among the nouns *בית* is *home/house*, but also, *family*; *לחם* is *bread*, as well as *food* in general; *נער* is not only *teenager*, but *child*, even *baby*, and *servant*; There are also nouns whose meaning today is different from its biblical one. For example, in the Bible *מצווה* is not a *good deed*, but a *commandment*; in most of its occurrences *עולם* signifies time – *eternity*, not place – the *world*; *צדקה* is not yet *charity*, but *honesty, righteousness, justice*. In such cases, students' attention should be drawn to these distinctions in order to avoid imposing later meanings on earlier texts.

This being said, one should not underestimate the importance of the large overlap in vocabulary, and teachers should use any opportunity to foster students' familiarity with it. Thus, they will find in the biblical stories much of what they have learned in Modern Hebrew, and vice versa. A good example is the story of Yosef's dreams, as illustrated in Appendix No. 5. In this teacher's guide, the vocabulary in the text is color coded according to the expected level of familiarity in preparation for teaching. Still, before students approach the text for intensive study, they should listen to the story outline in their first language. When the 'blue print' of the story is known, it is easier for them to find their way in the original text (Omaggio Hadley 2001) and identify the familiar aspects in it. However, they will come across familiar words in forms they have not yet learned (*קטל/יקטל/ויקטל* , possessive suffixes etc.), they will certainly, depending on their level, need a teacher's help to mediate between them and the text. The students' first encounter with the actual studied Hebrew text should be when they listen to the teacher reading the story aloud for the first time. As in any story time reading, biblical stories studied in Hebrew should also be read with expressive tone and theatricality to ensure better understanding. The teacher should point to the most common vocabulary appropriate to students' level from Hebrew class (i.e., as highlighted in yellow in Appendix No. 5), even if their form in the text is different and unfamiliar.

This is where the great importance of coordination between Hebrew teachers and Bible teachers is required. For example, right before teaching Josef's dreams story is taught in Bible class, a special effort should be made in the Hebrew class in order to use the common words in the story:

field, love, father, mother, brother, dream, sun, stars etc. This ensures that common vocabulary, which also appears in the story, will sound familiar, when the text is presented and mediated in Bible class.

Eventually, this approach has implications in the opposite direction too – the biblical vocabulary that frequently occurs in interesting stories such as Josef’s dreams will have a better chance of being remembered.

The Need for Updated Frequent Words Lists for Students

I have already mentioned the importance of frequency when imparting vocabulary as obvious, but it would be helpful to expand on this subject further. Indeed, word frequency is very powerful in learning any language, either for communication or for text reading only; a relatively small number of the most frequently used words covers a surprisingly high percentage of the total current words in any text or speech. Thus, if we manage to gradually impart the 1000 most common words, students will be able to understand about 85% of current words in any text. If they acquire 1000 more words, they will understand about 95% - a relatively small increase (Haramati, 1983). This in no way means that students should be expected to memorize lists of words. They should acquire them through rich learning programs, and in all the creative ways which good educators excel in: lively conversations, songs, stories, games, exercises, etc. If all these are loaded with common vocabulary, (modern and biblical), students will strengthen their ability to interpret texts in both.

Another reason for the importance of imparting frequent vocabulary is that familiarity with common words frees both teachers and students to deal with less known and less frequent vocabulary when they encounter these – a great saving of time and energy at any stage. Appendix 6 demonstrates the possible extent of comprehension of the same text, at three different levels, based on familiarity with 500, 1000, 2000 common (cumulative) words.

Which common words should be imparted? Shlomo Haramati (1986) offers three vocabulary lists for day school in the Diaspora:

- Bible 1172¹⁰
- Prayer Book 556
- General Reading (Modern) 1072

---

¹⁰ Haramati included in his Bible and prayer book words list, words appearing at least 25 times.

Because of the partial, but significant overlap among the three lists, the total number of words in the combined list is not 2800, but only 1736¹¹. This is certainly a reasonable minimal suggested number to be imparted through the grades in a diasporic day school (see appendix 8 for one page of his ‘core’ list). But, after more than thirty years since its publication, should we adopt Haramati’s un-updated list as is? Unfortunately, with the lack of any updated lists created especially for school students, this may be our only choice. However, this should be done with some modifications. Since the Bible and the Prayer Book are fixed texts, their components in Haramati’s lists are still valid. His modern Hebrew component, though, needs some additions and deletions. Haramati built his General Reading list¹² on previous lists based, in their turn, on written texts for children that were in use in the 1980s. Even though much of this list is still in common use, part of has to be updated. Hebrew is constantly developing - some of what was depicted in that list, may not be accurate today. In Haramati’s suggested combined ‘core’ list therefore, there are:

- Words, biblical and modern, still in use¹³.
- Words that significantly decreased their frequency through the years, or even disappeared from daily use, and should be deleted from the list¹⁴.
- Common words that were not common when the list was constructed, or coined only later,¹⁵ should be added.

In addition, slang words do not appear in Haramati’s list. According to today’s more flexible approach, some common ones should be considered.

Awareness of the importance of frequent vocabulary encourages teachers and program planners to realistically foster familiarity with a relatively small number of words. This body of vocabulary enhances students’ comprehension of many texts, both classical and modern, and also serves them well in conversation, singing, playing, and media watching and listening. Despite their

---

¹¹ See appendix 7 for a diagram roughly illustrating the partial overlap among the 3 lists, and the ‘core’ list emerging from this overlap.

¹² He describes the way he created his Modern Hebrew list from previous existing lists (Balgoor 1968, among them), in his book *שכתוב דידיאקטי*

¹³ להפסיק, להסביר, להתחיל, להמשיך, להתרחץ, לטייל, משחק, מתנה, בית ספר, כיתה, סיפור....

¹⁴ פרדס, תרנגול, אילן, איכר, משק, מושבה, אנו, מר, גברת, לחדול, לְבַאֵר....

¹⁵ מטוס, טייל, חללית, מחשב, קניון....

importance in language teaching, we do not have up to date frequency lists based on today's rich written and spoken Hebrew (children's stories, children's magazines, media, talk, etc.).¹⁶ Financial resources should be made available for the creation of updated frequency lists for children, especially as it is technically so much easier to produce them from digitized resources¹⁷.

Conclusion

Deliberate focus and planning around the similarities and differences between Biblical Hebrew and Modern Hebrew can contribute to both efficient teaching, and richer learning experiences. Teachers who are aware of these synergies can coordinate between the two education subjects and reap the benefits in both Modern Hebrew and Torah classes.

Bibliography

- בלגור, ר. (1968). *רשימת מלות-יסוד לבית-הספר*. אוצר המורה, הוצאת הספרים של הסתדרות המורים בישראל.
- הרמתי, ש. (תשמ"ב) *שיכתוב דיאקטי*. מאגנס, האוניברסיטה העברית ירושלים.
- הרמתי, ש. (1983) *הבנת הנקרא בסידור ובמקרא*. ההסתדרות הציונית העולמית, המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה. ירושלים¹⁸
- חלבה, ר. (2017). *הנה – עברית מקראית בדרך המעשית*. הוצאת מאגנס. האוניברסיטה העברית, ירושלים.
- טאוב, ג. (1990). *דברים שאני לא מגלה*. כתר. ירושלים.
- Hassenfeld Z.R. (2018) LaShon HaTorah or LaShon HaKodesh: A Curricular Study of Biblical Hebrew and Chumash Instruction. Presentation at . IJDS Conference, April 2018.

---

¹⁶ New frequency lists for Modern Hebrew based on written corpus are available, (but not specifically for children). They are produced and kept updated by 'המרכז הארצי לבחינות ולהערכה (The National Center for Exams and Evaluation) <https://hlp.nite.org.il/WebCorpora.aspx>. The Center will be able to produce such lists, only if suitable (written and typed) corpora will be made available for them. There are of course other vocabulary data base (i.e., Rav-Milim at Bar Ilan University) that can produce such lists for various levels of children and adult, if given the proper digitized material.

¹⁷ In the meantime teachers and program planners will have to continue resorting to their intuition to determine what is the common vocabulary they should impart. As well, they can somehow rely on elementary school frequency lists existing in the *majority language* in the country they teach in. Such lists (for purposes of practicing correct spelling, for example) are usually, readily available.

¹⁸ A link to the frequency lists offered in this book can be found at:

<http://www.hebrew-with-halabe.com/modern-hebrew/teaching-hebrew-as-an-additional-language/frequent-words-lists-hebrew/>

Retrieved July 5, 2019

<https://www.brandeis.edu/mandel/pdfs/Session%207.2%20Hassenfeld%20Paper.pdf>

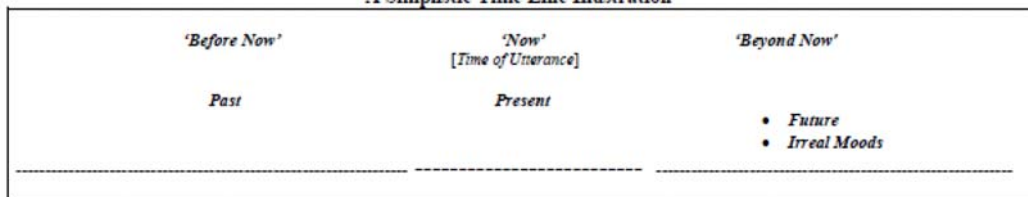
- Lashon Hatorah (2018) *Breakthrough Chinuch*. Retrieved October 24, 2018, from <https://www.breakthroughchinuch.com/lashon-hatorah>
- Miller D.U. (2005). "What is the Impact of a New Bible Curriculum on Four Teachers Who Use It?" Doctoral dissertation, The Jewish Theological Seminar of America.
- Omaggio Hadley A. (2001). *Teaching Language in Context*. Heinle & Heinle, Boston, MA

Appendices

Appendix 1

Tool No. 12

A Simplistic Time Line Illustration

A Simplistic Model for Interpreting Tense and Mood of the Prefix and Suffix Forms

Note:

1. This Tool is applicable not only to the הָלַךְ 'strong' verbs, but also to all other root groups, and all other stems.
2. Font sizes roughly reflects frequency of occurrence.
3. Irreal Moods:
  - Command
  - Cohortative: self-directed command, encouragement e.g. Let me ..., Let us...
  - Jussive: expectation from, an indirect command for, the 3rd person e.g. Let him/her/them ...
  - Various Subjunctives: condition, purpose, possibility, suggestion, warning, consequence, request, blessing, curse, etc.
4. Once you determine the possible interpretation (i.e. where is the verb on the time-line), choose the suitable English tense for translation.

Prefix Form

Form	Form Representation	י Past Yes/No	On Which Section of the Time Line?	Possible Interpretations
Prefix Form + י Past	וַיִּקְטֹל	Yes	'Before Now'	Past!!!
Prefix Form	יִקְטֹל	No	'Now' & 'Beyond Now'	<ul style="list-style-type: none"> • Present (continuous action) • Future • Irreal Moods
Prefix Form + י Conjunctive	וַיִּקְטֹל	No	'Before Now'	<ul style="list-style-type: none"> • Past, possibly repeated, habitual action

Suffix Form

Form	Form Representation	י Conjunctive Yes/No	On Which Section of the Time Line?	Possible Interpretations
Suffix Form	קָטַל	No	'Before Now'	Past!!!
Suffix Form + י Conjunctive	וַקְטֹל	Yes	'Beyond Now'	<ul style="list-style-type: none"> • Future • Irreal Moods
Suffix Form <i>In verbs indicating perception or feelings</i> e.g. אָרַב, יָדַע	קָטַל	No	'Now'	Present
Suffix Form <i>May occur in poetic, prophetic texts</i>	קָטַל	No	'Beyond Now'	Future

Appendix 2.

As examples you will find below 55 common *qal* פָּעַל verbs in the Bible in alphabetical list¹⁹ :

אבד, אהב, אכל, אמר, אסף, בא, בנה, היה, הלך, הרג, זכר, חזק, חי, ידע, יכל, ילד(ה), יצא, ירא, ירד, ירש, כתב,
לבש, לקח, מת, מלך, מצא, נסע, נפל, נשא, נתן, סב, סר, ספר, עבד, עבר, עלה, עמד, ענה, עשה, פתח, פקד, קם,
קרא, ראה, שבר, שב, שכב, שלח, שמע, שמר, שפט, שתה, שם.

Appendix 3

Examples for 110 common nouns in the Bible²⁰:

אבן, אדון, אדמה, אהל, אור, און, אח, אחות, איש,
אל, אלהים, אם, אף, ארץ, אש, אשה, בגד, בהמה, בית
בן, בקר, ברית, בשר, בת, גוי, גבול, דבר, דור, דם,
דרך, הר, זהב, זרע, חדש, חטא, חטאת, חיים, חיל, חסד,
חרב, יד, יום, ים, כבוד, כהן, כח, כלי, כנף, כסא,
כסף, כף, לב, לבב, לחם, לילה, מדבר, מועד, מזבח, מחנה,
מטה, מים, מלאך, מלאכה, מלחמה, מלך, מנחה, מספר, מעשה, מצוה,
מקום, משפחה, משפט, נביא, נחלה, נער, נפש, עבד, עבודה, עולה
עולם, עון, עין, עיר, עם, עץ, עצם, עת, פה, פנים,
פרי, צאן, צבא, צדיק, צדק, צדקה, קדש, קול, ראש, רגל,
רוח, רע, שבת, שם, שנה, שדה, שער, שפה, שר, תורה

Appendix 4

Examples for 23 common prepositions in the Bible²¹

אצל, את, ב-, בין, בקרב, בעבור, בתוך, כ-/כמו, ל-, למען, לקראת, מ-/מן, מאת, נגד, עם
אחר/אחרי, אל, לפני, מפני, מעל, על, תחת, מתחת

---

¹⁹ out of 175 common verbs of all stems (בנינים) offered in the Tool Box of R. Halabe (2011) *Hinneh – Biblical Hebrew the Practical Way*

²⁰ Source as above

²¹ Source as above

Appendix 5

The story of Josef's dreams (Genesis 37) demonstrates how a biblical text can be prepared for teaching. In order for teachers to find out how much of the text may be familiar to students from Hebrew class:

- words common in Modern Hebrew, were highlighted in **yellow**.
  - Verbs: לשבת, לגור, לראות, לעשות, לאמר, לדבר, לספר, לבוא, לקום, לאהוב, לשמוע, לשמור, יכול
  - Nouns: לשבת, לגור, לראות, לעשות, לאמר, לדבר, לספר, לבוא, לקום, לאהוב, לשמוע, לשמור, יכול
  - Numbers: שבע עשרה, אחד עשר
- Declined and free-standing prepositions, *vav* (either *conjunctive* or *vav past*), the definite article ה, the possessive suffixes – were all highlighted in **blue**.²²
- Key words in this story, which may not be familiar yet, אלומה, לאֵלם, לקנא, לשנא, להשתחוות, as well as words common in the Bible and less in the Hebrew the students have been exposed to, נער, צאן, רועה, were highlighted in **grey**.
- And two more elements not in use in Modern Hebrew were highlighted in **purple**:
  - the preposition את without pronominal suffix (signifying 'with')
  - the question ה

Looking at the color coded text below (covered mostly by **yellow** and **blue** which signify what is supposed to be familiar, or at least not totally foreign), it is strikingly evident how much support can knowledge from Hebrew class transfer to Bible class and support study in it.

---

²² Which even though were not formally studied yet, are not totally foreign, as they are similar to pronominal suffixes attached to common prepositions (i.e., ... לו, לך, לי, לך, לך) familiar from Hebrew class.

What is Familiar from Modern Hebrew?

מילות יחס, תחיליות, סיומות קנין, רבים, סמיכות וכו' (red)
 אופי מילים מוכר בעברית של יום יום (green)
 מילים מסומנות ואנשים (blue)
 מילות נסחה במרק זה (grey)

מה מוכר מעברית חדשה?

37:1 וישב יעקב בארץ מגוריו אביו בארץ כנען:
 37:2 אלה תלדות יעקב
 יוסף בן-שבע-עשרה שנה היה רעה את-אחיו בצאן
 והוא נער את-בני בלחה ואת-בני זלפה נשי אביו
 ובא יוסף את-דבתם רעה אל-אביהם:
 37:3 וישראל אהב את-יוסף מכל-בניו
 כי-בן-זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים:
 37:4 ויראו אחיו כי-אתו אהב אביהם מכל-אחיו
 וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם:
 37:5 ויחלם יוסף חלום:
 37:6 ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו:
 ויאמר אליהם
 "שמעו-נא החלום הזה אשר-חלמתי:
 37:7 והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה

והנה קמה אלמתי וגם-נצחה
 והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי:" 37:8
 ויאמרו לו אחיו
 "תמלך תמלך עלינו אם-משול תמשל בנו "
 ויוספו עוד שנא אתו על-חלמתי ו על-דבריו:
 37:9 ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר
 "הנה חלמתי חלום עוד
 והנה השמש ו הירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי
 37:10 ויספר אל-אביו ו אל-אחיו
 ויגער-בו אביו ויאמר לו
 "מה החלום הזה אשר-חלמתי?
 הבוא נבוא אני ואמך ואחיה להשתחות לה ארצה:"
 37:11 ויקנאו-בו אחיו
 ואביו שמר את-הדבר:

Appendix 6

The text presented below is from Gadi Taub's 'דברים שאני לא מגלה'. The same two pages are shown four times in their original print as well as three times with different color highlighting each. Color represent students' expected familiarity with common vocabulary 500, 1000, 2000 most common words (cumulative) according to the Balgur's list (1968)²³. The familiar and easy to comprehend words in each level, were highlighted. The parts *not* highlighted have to be understood from context (if possible) or overcome with extra help from teacher/dictionary. This part of course, decreases as familiarity with common vocabulary increases.

²³ The numbers added to each text represent how many times minimum each of the words in the list appears in the corpora which the list is based upon.

זני שונא ללכת לקטנות. אתמול היה היום הראשון של הקטנות. כתיי בבקר וחלקי אותנו לקבוצות. המדריכים הסתובבו עם הלצות קטנות וסבצו טמבל קתמים עם הסמל של הקטנות. גם לנו חלקו כובעים קאלה. כל ילד שקראו את השם שלו היה צריך ללכת להתישב מאחורי המדריך שאמרו לו. אני שונא את זה. זה יותר גרוע מיום הראשון של השנה. זה כמו שמעבירים אותך בית ספר למקום שבו אתה תלמיד חדש בבית. רק שכאן כלם חדשים. כל הילדים הסתכלו אחד על השני לראות אם הם מכירים מישהו, או אם הם רואים מישהו שהם יכילים להיות חברים שלו. למדריכים היו משרוקיות והם נסו לצעות שמהם, אבל לאף אחד לא היה מצב רוח.

אחר כך כל קבוצה הלכה למקום אחר. אנחנו הלכנו עם המדריך שלנו לחרשה של ארזים וישבנו בצל על האדמה ועל המהטים היבשות. קבלנו שוקו וועוגת גבינה מרבעת. כמו בשנה

שעברה. הדבר שאני הכי אוהב בקטנות זה השוקו והועוגה בבקר. ישבתי ושתיתי את השוקו מהשקית והסתכלתי על הילדים שנקבוצה שלי. היו רק שני ילדים שאני מכיר. הם לומדים בבית הספר שלי, אבל לא בכתה שלי. אחר כך המדריך שלנו ספר מה נעשה בקטנות. הוא אמר ששילש נעמים בשבוע נהיה בכרכה. זה החלק שאני הכי שונא. אני פוחד מברכות כי אני לא יודע לשחות טוב, וחוצי מזה תמיד קר לי במים. אני גם פוחד להגיד שאני לא רוצה להכנס, שלא יתחילו לשאל אותי למה לפני כלם. אני לא יודע למה. אני שונא ברכות וזהו.

יש ילדים שרואים עליהם שהם לא פוחדים אפילו כשהם לא מכירים את אהר. הם ישר מתחילים לדבר עם ילדים אחרים. יש קאלה שישר מתחילים לדבר אצלם הם נודניקים, יש קאלה שישר מתחילים לדבר אבל לא אכפת להם גם לא לדבר. כאלו זה בכלל לא מפריע להם שאין להם באו חברים. כלם תמיד רוצים להיות חברים של הילדים האלה, כי יש להם בשחון עצמי והם לא פוחדים משום דבר.

באחת בצעירים, כשהקטנות נגמרה, חזרתי הביתה ברגל, ובכלל לא היה לי חשק לחזור לשם יותר. אבל בערב אבא אמר לי שגם בשנה שעברה זה היה קשה בהתחלה ואחר כך דווקא נהנית. אולי. אבל בינתיים זה יותר גרוע מבית הספר. בבית הספר לשחות יצל לומדת באותה ביתה אתי.

500 המלים הפשוטות בילד
שפשוטות יותר מ 63

זני שונא ללכת לקטנות. אתמול היה היום הראשון של הקטנות. כתיי בבקר וחלקי אותנו לקבוצות. המדריכים הסתובבו עם הלצות קטנות וכובצו טמבל קתמים עם הסמל של הקטנות. גם לנו חלקו כובעים קאלה. כל ילד שקראו את השם שלו היה צריך ללכת להתישב מאחורי המדריך שאמרו לו. אני שונא את זה. זה יותר גרוע מיום הראשון של השנה. זה כמו שמעבירים אותך בית ספר למקום שבו אתה תלמיד חדש בבית. רק שכאן כלם חדשים. כל הילדים הסתכלו אחד על השני לראות אם הם מכירים מישהו, או אם הם רואים מישהו שהם יכילים להיות חברים שלו. למדריכים היו משרוקיות והם נסו לצעות שמהם, אבל לאף אחד לא היה מצב רוח.

אחר כך כל קבוצה הלכה למקום אחר. אנחנו הלכנו עם המדריך שלנו לחרשה של ארזים וישבנו בצל על האדמה ועל המהטים היבשות. קבלנו שוקו וועוגת גבינה מרבעת. כמו בשנה

שעברה. הדבר שאני הכי אוהב בקטנות זה השוקו והועוגה בבקר. ישבתי ושתיתי את השוקו מהשקית והסתכלתי על הילדים שנקבוצה שלי. היו רק שני ילדים שאני מכיר. הם לומדים בבית הספר שלי, אבל לא בכתה שלי. אחר כך המדריך שלנו ספר מה נעשה בקטנות. הוא אמר ששילש נעמים בשבוע נהיה בכרכה. זה החלק שאני הכי שונא. אני פוחד מברכות כי אני לא יודע לשחות טוב, וחוצי מזה תמיד קר לי במים. אני גם פוחד להגיד שאני לא רוצה להכנס, שלא יתחילו לשאל אותי למה לפני כלם. אני לא יודע למה. אני שונא ברכות וזהו.

יש ילדים שרואים עליהם שהם לא פוחדים אפילו כשהם לא מכירים את אהר. הם ישר מתחילים לדבר עם ילדים אחרים. יש קאלה שישר מתחילים לדבר אצלם הם נודניקים, יש קאלה שישר מתחילים לדבר אבל לא אכפת להם גם לא לדבר. כאלו זה בכלל לא מפריע להם שאין להם באו חברים. כלם תמיד רוצים להיות חברים של הילדים האלה, כי יש להם בשחון עצמי והם לא פוחדים משום דבר.

באחת בצעירים, כשהקטנות נגמרה, חזרתי הביתה ברגל, ובכלל לא היה לי חשק לחזור לשם יותר. אבל בערב אבא אמר לי שגם בשנה שעברה זה היה קשה בהתחלה ואחר כך דווקא נהנית. אולי. אבל בינתיים זה יותר גרוע מבית הספר. בבית הספר לשחות יצל לומדת באותה ביתה אתי.

2000 2000 2000 2000
2000 2000 2000 2000

...הוא שונה לרוב לקטנות. המכלול הזה הינו הראשון של הקטנות. איתו ביקר חלק אומנו למנועות. הפדריקים הסתובבו גם נלעות כתמות וקובע סמל כתיים עם הסמל של הקטנות. גם הלכו בוכים קאלה של הלו שפרא אי הכסו אל קח את גרור ללפי להתעסק מאחורי הקרדין שאמר לו. אר שוא את מי את למה קרוע עינים הראשון של משהו זה כמו שפעירים איתך ניתוסף לטקסט שמו אתה תלמד מניש במנה ותן שפאר כל חושיה של תלדים הסמליל אתר על גשרו הראות אם הם מכריחן מישהו. אז אם הם רואים מישהו הם הלכים לזהות תכנים שלו לפדריקים קחו משרוקיות גם גפר לבשוח ובישח אצל לאי אחר לאוהדי מצב רוח. איתם מיל קמוצה חלקה למטה אתר. איתם הלכנו עם הקרדין שלנו לחישה של אננים ושבעו ככל על הארמה של התקנים הוכחות. התלמידים קרועה וטונת המנוע קרבעה. המנוע

לפי נאמר: "הוא לא יודע" - והוא נאמר: "הוא לא יודע" - והוא נאמר: "הוא לא יודע"

1941

...הוא שונה לרוב לקטנות. המכלול הזה הינו הראשון של הקטנות. איתו ביקר חלק אומנו למנועות. הפדריקים הסתובבו גם נלעות כתמות וקובע סמל כתיים עם הסמל של הקטנות. גם הלכו בוכים קאלה של הלו שפרא אי הכסו אל קח את גרור ללפי להתעסק מאחורי הקרדין שאמר לו. אר שוא את מי את למה קרוע עינים הראשון של משהו זה כמו שפעירים איתך ניתוסף לטקסט שמו אתה תלמד מניש במנה ותן שפאר כל חושיה של תלדים הסמליל אתר על גשרו הראות אם הם מכריחן מישהו. אז אם הם רואים מישהו הם הלכים לזהות תכנים שלו לפדריקים קחו משרוקיות גם גפר לבשוח ובישח אצל לאי אחר לאוהדי מצב רוח. איתם מיל קמוצה חלקה למטה אתר. איתם הלכנו עם הקרדין שלנו לחישה של אננים ושבעו ככל על הארמה של התקנים הוכחות. התלמידים קרועה וטונת המנוע קרבעה. המנוע

1951

2000 2000 2000 2000
2000 2000 2000 2000

...הוא שונה לרוב לקטנות. המכלול הזה הינו הראשון של הקטנות. איתו ביקר חלק אומנו למנועות. הפדריקים הסתובבו גם נלעות כתמות וקובע סמל כתיים עם הסמל של הקטנות. גם הלכו בוכים קאלה של הלו שפרא אי הכסו אל קח את גרור ללפי להתעסק מאחורי הקרדין שאמר לו. אר שוא את מי את למה קרוע עינים הראשון של משהו זה כמו שפעירים איתך ניתוסף לטקסט שמו אתה תלמד מניש במנה ותן שפאר כל חושיה של תלדים הסמליל אתר על גשרו הראות אם הם מכריחן מישהו. אז אם הם רואים מישהו הם הלכים לזהות תכנים שלו לפדריקים קחו משרוקיות גם גפר לבשוח ובישח אצל לאי אחר לאוהדי מצב רוח. איתם מיל קמוצה חלקה למטה אתר. איתם הלכנו עם הקרדין שלנו לחישה של אננים ושבעו ככל על הארמה של התקנים הוכחות. התלמידים קרועה וטונת המנוע קרבעה. המנוע

לפי נאמר: "הוא לא יודע" - והוא נאמר: "הוא לא יודע" - והוא נאמר: "הוא לא יודע"

1941

...הוא שונה לרוב לקטנות. המכלול הזה הינו הראשון של הקטנות. איתו ביקר חלק אומנו למנועות. הפדריקים הסתובבו גם נלעות כתמות וקובע סמל כתיים עם הסמל של הקטנות. גם הלכו בוכים קאלה של הלו שפרא אי הכסו אל קח את גרור ללפי להתעסק מאחורי הקרדין שאמר לו. אר שוא את מי את למה קרוע עינים הראשון של משהו זה כמו שפעירים איתך ניתוסף לטקסט שמו אתה תלמד מניש במנה ותן שפאר כל חושיה של תלדים הסמליל אתר על גשרו הראות אם הם מכריחן מישהו. אז אם הם רואים מישהו הם הלכים לזהות תכנים שלו לפדריקים קחו משרוקיות גם גפר לבשוח ובישח אצל לאי אחר לאוהדי מצב רוח. איתם מיל קמוצה חלקה למטה אתר. איתם הלכנו עם הקרדין שלנו לחישה של אננים ושבעו ככל על הארמה של התקנים הוכחות. התלמידים קרועה וטונת המנוע קרבעה. המנוע

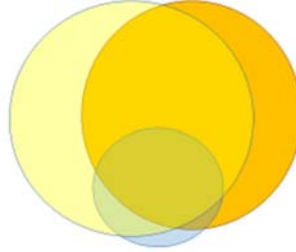
1951

Appendix 7

Illustration of Shlomo Haramati's (1983) overlapping three vocabulary lists combined into one 'Core' list of 1736 words.

Biblical Hebrew 1172 words

Modern Hebrew 1072 words

Prayer book Hebrew 556 words

Appendix 8

An example from Haramati's combined 'core' list (1983). The complete list is found at

<http://www.hebrew-with-halabe.com/modern-hebrew/teaching-hebrew-as-an-additional-language/frequent-words-lists-hebrew/>

1. רשימת שכיחות גרעינית
(316 תיבות משותפות ל-3 רשימות השכיחות: סידור, מקרא וקריאה כללית)

ברוך	אָמַר .30	אב
ברית	אמת	אָבֵד
בָּרַךְ .60	אנחנו	אָבֵן
בְּנֵי	אני	אָרֶן
בְּנֵי	אָסַף	אָדָם .5
בְּשֵׁר	אָף (גם)	אָדָמָה
בְּתוֹךְ	אָף (כעס)	אָהָב
גָּאֵל	אָרַץ	אָהָבָה
גָּבַהּ .65	אָשׁ	אָהָל
גְּבוּר	אָשָׁה	אָוִיב .10
גְּבוּרָה	אָשֶׁר .40	אָוִד
גָּבַר	אָת	אָוִת (סימן)
גְּדוּל	אָתָּה	אָוִתוֹ
גְּדוּלָּה .70	אָתָּו	אָז
גוֹי	בָּא	אָחַד .15
גַּם	בּוֹ .45	אָחֵר
גָּפֶן	בָּחַר	אָחֵר
דָּבָר	בָּטָח	אָחֵרִי
דָּבָר .75	בֵּין	אֵין
דוּר	בֵּית	אֵישׁ .20
דִּי	בְּכוֹר .50	אָכַל
דָּם	בְּלִי	אָל
דָּעָה (דעת)	בֵּן	אָל
דָּרַךְ .80	בְּנֵה	אָלֵהִים .25
דָּרַשׁ	בְּעִבּוּר	אָלֶף
הָאִיר	בָּקַר .55	אָם
הָבִיא	בָּקַשׁ	אָם (אמא)
	בָּרָא	אָמוּנָה

164